

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΤΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ
ΚΛΙΜΑΚΙΟ ΠΡΟΛΗΠΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ ΔΑΠΑΝΩΝ
ΣΤΟ Ι΄ ΤΜΗΜΑ
ΠΡΑΞΗ 14/2019

Αποτελούμενο από τον Πρόεδρο του Κλιμακίου Σταμάτιο Πουλή, Σύμβουλο, και τις Παρέδρους Χρυσούλα Μιχαλάκη και Ελένη Νικολάου.

Συνήλθε στο Δικαστήριο, στις 5 Φεβρουαρίου 2019, για να αποφανθεί, ύστερα από σχετική διαφωνία που ανέκυψε μεταξύ της Επιτρόπου του Ελεγκτικού Συνεδρίου στο Νομό XXX και του Δήμου XXX, σχετικά με τη θεώρηση του Α324 χρηματικού εντάλματος πληρωμής, οικονομικού έτους 2018, του ανωτέρω Ο.Τ.Α. Άκουσε την εισήγηση της Παρέδρου Χρυσούλας Μιχαλάκη

***Σκέφθηκε κατά το νόμο και
έκρινε τα ακόλουθα:***

Ι. Η Επίτροπος του Ελεγκτικού Συνεδρίου στο Νομό XXX αρνήθηκε, με την 30/2017 πράξη, τη θεώρηση του Α156, οικονομικού έτους 2017, χρηματικού εντάλματος πληρωμής του Δήμου XXX, ποσού 167,08 ευρώ. Το επίμαχο ένταλμα αφορούσε στην καταβολή επιδόματος επικίνδυνης και ανθυγιεινής εργασίας εναερίτη ηλεκτρολόγου, ειδικότητας ΔΕ24 Ηλεκτρολόγων, για το μήνα Απρίλιο 2017. Ειδικότερα, από το περιεχόμενο της πράξης επιστροφής της Επιτρόπου σε συνδυασμό με την από 24.8.2018 έκθεση διαφωνίας, εκτιμάται ότι η Επίτροπος αρνήθηκε τη θεώρηση του ελεγχόμενου τίτλου πληρωμής με την αιτιολογία ότι εφόσον ο εν λόγω υπάλληλος δεν προσλήφθηκε με την ιδιότητα του εναερίτη ηλεκτρολόγου για την εκτέλεση αποκλειστικά τέτοιων ηλεκτρολογικών εργασιών, έχει δε δικαίωμα άσκησης και των δραστηριοτήτων του «Τεχνίτη Ηλεκτρολόγου Α΄ ειδικότητας» και του «Τεχνίτη Ηλεκτρολόγου Δ΄ ειδικότητας», δεν παρείχε τις επίμαχες υπηρεσίες εναερίτη με πλήρη και αποκλειστική απασχόληση και ως εκ τούτου δεν δικαιούται να λάβει το επίδομα της κ.υ.α. 2/16519/0022/24.2.2012 (Β΄ 465). Ο Δήμος XXX ακύρωσε το προαναφερόμενο, ισόποσο, χρηματικό ένταλμα και σε αντικατάστασή του εξέδωσε το χρηματικό ένταλμα Α324, οικονομικού έτους 2018, το οποίο υπέβαλε στην Υπηρεσία Επιτρόπου προς θεώρηση, με το από 19286/14.8.2018 έγγραφο της α/α Διευθύντριας Οικονομικών Υπηρεσιών, υποστηρίζοντας τη νομιμότητα της εντελλόμενης δαπάνης για τους εκτιθέμενους στο συνημμένο υπόμνημα της Διευθύντριας Τεχνικών Υπηρεσιών λόγους. Η Επίτροπος, ωστόσο, ενέμεινε στην άρνησή της, με συνέπεια να ανακύψει διαφωνία

για την άρση της οποίας νομίμως απευθύνεται, με την από 24.8.2018 έκθεση, στο Κλιμάκιο τούτο.

II. A.1. Στο άρθρο 18 του ν. 4354/2015 «Διαχείριση των μη εξυπηρετούμενων δανείων, μισθολογικές ρυθμίσεις και άλλες επείγουσες διατάξεις εφαρμογής της συμφωνίας δημοσιονομικών στόχων και διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων» (Α' 176), όπως αυτό ίσχυε κατά τον κρίσιμο χρόνο πριν από την αντικατάστασή του με το άρθρο 396 του ν. 4512/2018 (Α' 5), ορίζονται τα εξής: «Το επίδομα επικίνδυνης και ανθυγιεινής εργασίας της παρ. 1 του άρθρου 15 του ν. 4024/2011 εξακολουθεί να καταβάλλεται στο ίδιο ύψος, με τους ίδιους όρους και με τις ίδιες προϋποθέσεις στους δικαιούχους που έχουν οριστεί με τις υπουργικές αποφάσεις που έχουν εκδοθεί κατ' εξουσιοδότηση των ανωτέρω διατάξεων, καθώς και αυτών του άρθρου 67 του ν. 4235/2014 (Α' 32), εκτός από τις περιπτώσεις πλήρους απαλλαγής από τα καθήκοντα ή την εργασία τους για συνδικαλιστικούς λόγους με την επιφύλαξη της επικείμενης ευθυγράμμισης του σχετικού καθεστώτος με την αντίστοιχη ευρωπαϊκή νομοθεσία έως τις 31.12.2017». Περαιτέρω, στο άρθρο 15 του ν. 4024/2011 «Συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις, ενιαίο μισθολόγιο - βαθμολόγιο, εργασιακή εφεδρεία και άλλες διατάξεις εφαρμογής του μεσοπρόθεσμου πλαισίου δημοσιονομικής στρατηγικής 2012-2015» (Α' 226), ορίζεται ότι: «1. Εκτός από το βασικό μισθό του υπαλλήλου, δύναται να χορηγηθεί επίδομα επικίνδυνης και ανθυγιεινής εργασίας, μέχρι του ποσού των εκατόν πενήντα (150) ευρώ μηνιαίως. Οι δικαιούχοι του εν λόγω επιδόματος, καθώς και οι όροι και προϋποθέσεις χορήγησής του καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Οικονομικών και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού, η οποία εκδίδεται σε αποκλειστική προθεσμία έξι μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου. 2. (...)». Κατ' επίκληση της ανωτέρω εξουσιοδοτικής διάταξης εκδόθηκε η κ.υ.α. οικ.2/16519/0022/24.2.2012 «Καθορισμός επιδόματος επικίνδυνης και ανθυγιεινής εργασίας της παρ. 1 του άρθρου 15 του Ν. 4024/2011 (...)» (Β' 465), με το άρθρο μόνο της οποίας ορίζονται τα εξής: «1. Καθορίζουμε το μηνιαίο επίδομα επικίνδυνης και ανθυγιεινής εργασίας για τους μόνιμους και δόκιμους πολιτικούς υπαλλήλους και υπαλλήλους με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου και ορισμένου χρόνου (ΙΔΑΧ - ΙΔΟΧ) του Δημοσίου, Ν.Π.Δ.Δ. και Ο.Τ.Α. Α' και Β' βαθμού ανά κατηγορία ως εξής: α) Κατηγορία Α' σε εκατόν πενήντα (150) ευρώ. β) (...) 2. Στην κατηγορία Α' περιλαμβάνονται οι κάτωθι ειδικότητες: α) (...). γ) (...) οι εναερίτες ηλεκτρολόγοι (...). 6. Το ανωτέρω επίδομα καταβάλλεται με την απαραίτητη προϋπόθεση ότι οι δικαιούχοι αυτού προσφέρουν υπηρεσία με πλήρη και αποκλειστική απασχόληση στους χώρους και στις ειδικότητες που δικαιολογούν την καταβολή του. (...) Για τη συνδρομή όλων των ανωτέρω προϋποθέσεων εκδίδεται κάθε μήνα βεβαίωση του οικείου προϊσταμένου, η οποία

συνοδεύει τη μισθοδοτική κατάσταση. Σε περίπτωση απομάκρυνσης των υπαλλήλων, για οποιονδήποτε λόγο (όπως ενδεικτικά μετακίνηση, απόσπαση, μετάθεση, μετάταξη, διάθεση) από τα καθήκοντα, τις θέσεις και τις συνθήκες, οι οποίες δικαιολογούν τη χορήγηση του, διακόπτεται ισοχρόνως η καταβολή του με ευθύνη του οικείου προϊσταμένου».

2. Από τις ως άνω διατάξεις συνάγονται, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα: Η εξουσιοδοτική διάταξη του άρθρου 15 παρ. 1 του ν. 4024/2011, σε συνδυασμό με τις λοιπές διατάξεις του νόμου αυτού, χαράσσει τις κατευθύνσεις της επιδοματικής πολιτικής, συνδέοντας την χορήγηση επιδομάτων, όπως συνάγεται και από την εισηγητική έκθεση του νόμου, με συγκεκριμένα ποιοτικά κριτήρια, μεταξύ των οποίων και η φύση της παρεχόμενης εργασίας (ΣτΕ 1964, 1966/2013). Στο πλαίσιο αυτό ο νομοθέτης, επιτρεπτός κατά το Σύνταγμα, χορήγησε εξουσιοδότηση στους συναρμόδιους Υπουργούς για τον καθορισμό των δικαιούχων και των προϋποθέσεων σχετικά με τη χορήγηση του εν λόγω επιδόματος, το οποίο και αποσκοπεί στην οικονομική ενίσχυση των εργαζομένων εκείνων που είτε εκτελούν επικίνδυνα για την υγεία τους καθήκοντα είτε εργάζονται σε περιβάλλον που εγκυμονεί αυξημένους για την υγεία τους κινδύνους (βλ. ΣτΕ 2368/2017). Συναφώς, με την ΚΥΑ οικ.2/16519/0022/12/24.2.2012, όπως τροποποιήθηκε με την ΚΥΑ 2/31081/0022/12/30.4.2012, η οποία αφορά και στο προσωπικό των εργαζόμενων σε Ο.Τ.Α., καθορίστηκαν οι δικαιούχοι του επιδόματος επικίνδυνης και ανθυγιεινής εργασίας, ενώ η κατανομή των δικαιούχων σε επιμέρους κατηγορίες έγινε αφού ελήφθησαν υπόψη οι συνθήκες εργασίας των υπαλλήλων διαφόρων κλάδων και ειδικοτήτων που απασχολούνται σε χώρους με επαγγελματικό κίνδυνο ή υπό συνθήκες επικίνδυνης εργασίας, αντίστοιχα, καθορίστηκε το ύψος του επιδόματος κλιμακωτά. Στους δικαιούχους δε του εν λόγω επιδόματος ο κανονιστικός νομοθέτης συμπεριέλαβε τους εναερίτες ηλεκτρολόγους, αφού η καταβολή σε αυτούς του ως άνω επιδόματος δικαιολογείται λόγω των εξαιρετικών συνθηκών απασχόλησης και των ιδιαίτερων κινδύνων που οι συνθήκες αυτές συνεπάγονται για τους εργαζόμενους (βλ. Κ.Π.Ε.Δ. στο Ι Τμ. 153/2015, 120/2018, καθώς και π.δ. 17 και 396/1996 ως προς την εκτέλεση ηλεκτρολογικών υπηρεσιών σε ύψος με χρήση μόνο ατομικών μέτρων προστασίας, πρβλ. Διοικ. Πρωτ. Αθ. 22663/2011). Τίθεται, περαιτέρω, ως απαραίτητη προϋπόθεση για την καταβολή του επιδόματος για τη συγκεκριμένη ειδικότητα να παρέχονται οι σχετικές εργασίες με πλήρη και αποκλειστική απασχόληση στις υπηρεσίες και στις ειδικότητες που δικαιολογούν την καταβολή του (βλ. Διοικ. Πρωτ. Πατρών 122/2019, πρβλ. Ι Τμ. Πρ. 23, 24/2018 ως προς την προϋπόθεση παροχής των σχετικών εργασιών σε χώρους που δικαιολογούν την καταβολή του επιδόματος), ενώ, αντιστοίχως, δικαιολογείται η προβλεπόμενη διακοπή ή ισόχρονος περιορισμός του επιδόματος σε περίπτωση απομάκρυνσης του εργαζομένου από τα καθήκοντα, τις θέσεις και τις συνθήκες που το

δικαιολογούν (πρβλ. Διοικ. Πρωτ. Σερ. 433/2017). Προς απόδειξη, άλλωστε, της συνδρομής των προϋποθέσεων που θέτει ο νόμος για τη χορήγηση του επιδόματος τίθεται, ως διαδικαστική προϋπόθεση, η έκδοση, κάθε μήνα, βεβαίωσης του προϊσταμένου της υπηρεσίας στην οποία ανήκει η θέση του δικαιούχου εργαζομένου (βλ. Διοικ. Πρωτ. Αθ. 122/2019).

Β. Περαιτέρω, στον Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας του Δήμου XXX, όπως ίσχυε κατά τον κρίσιμο εν προκειμένω χρόνο [βλ. σχετ. 28413/6914/2012 απόφαση της Γ.Γ. Αποκεντρωμένης Διοίκησης XXX, «Έγκριση του Οργανισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας (Ο.Ε.Υ.) του Δήμου XXX Νομού XXX», Β΄ 1948] και, ειδικότερα, στο άρθρο 17 αυτού, με τίτλο «Αρμοδιότητες Διεύθυνσης Τεχνικών Υπηρεσιών-Περιβάλλοντος & Πολιτικής Προστασίας», ορίζονται τα ακόλουθα: «(...) Β. Αρμοδιότητες Τμήματος Ηλεκτρομηχανολογικών Έργων-Σηματοδότησης -Ενεργειακής διαχείρισης-Εγκαταστάσεων και Αδειών Μεταφορών (Αρμοδιότητες Ηλεκτρομηχανολογικών Έργων-Σηματοδότησης) 1) Στην επέκταση, συντήρηση, επισκευή και βελτίωση του δικτύου ηλεκτροφωτισμού των οδών και γενικά των υπαιθρίων χώρων του Δήμου, καθώς και του φωτισμού για την ανάδειξη των δημοτικών κτιρίων, μνημείων και αρχαιολογικών χώρων της περιοχής, 2) Στην επέκταση, συντήρηση και επισκευή του δικτύου φωτεινής σηματοδότησης για τη ρύθμιση της κυκλοφορίας στην περιοχή του Δήμου (...)», ενώ στο άρθρο 27, που φέρει τον τίτλο «ΟΡΓΑΝΙΚΕΣ ΘΕΣΕΙΣ ΜΕ ΣΧΕΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ», προβλέπονται, μεταξύ άλλων, δύο (2) οργανικές θέσεις ειδικότητας ΔΕ24 Ηλεκτρολόγων και στον πίνακα του άρθρου 28, «ΘΕΣΕΙΣ ΜΕ ΣΧΕΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΑΟΡΙΣΤΟΥ ΧΡΟΝΟΥ», περιλαμβάνεται, μεταξύ άλλων, μία (1) θέση υπηρετούντος της αυτής ειδικότητας.

III. Στην υπό κρίση υπόθεση, από τα συνοδεύοντα το ελεγχόμενο χρηματικό ένταλμα δικαιολογητικά προκύπτουν τα ακόλουθα: Ο φερόμενος ως δικαιούχος του ελεγχόμενου χρηματικού εντάλματος πληρωμής, υπάλληλος με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου, μετατάχθηκε, με την 18677/1.10.2012 απόφαση του Δημάρχου XXX από τον κλάδο ΔΕ29 Οδηγών (απορριμματοφόρων) στον κλάδο ΔΕ Ηλεκτρολόγων, με ταυτόχρονη μεταφορά θέσης (Γ΄ 3146/2012). Ο εν λόγω υπάλληλος είναι κάτοχος του από 12.9.1994 πτυχίου της Τεχνικής-Επαγγελματικής Σχολής XXX, στο οποίο αναφέρεται ότι «(...) έλαβε μέρος με επιτυχία στις νόμιμες εξετάσεις στα μαθήματα της ομάδας ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΩΝ της ειδικότητας «ΕΣΩΤ. ΗΛΕΚ. ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ» (...))», ενώ, σύμφωνα με την 2056/7.12.2016 Βεβαίωση Αναγγελίας Έναρξης Άσκησης Επαγγελματικών Δραστηριοτήτων του Τεχνίτη Ηλεκτρολόγου (αρ. βεβαίωσης ΑΗ-173), ο εν λόγω υπάλληλος έχει το δικαίωμα άσκησης των παρακάτω δραστηριοτήτων: 1. του Τεχνίτη Ηλεκτρολόγου Α΄ Ειδικότητας, όπως αυτές ορίζονται στο Π.Δ. 108/2013 από την 7.12.2016 και 2.

Του Τεχνίτη Ηλεκτρολόγου Δ' Ειδικότητας, όπως αυτές ορίζονται στο ίδιο ως άνω π.δ. Εξ άλλου στις παρατηρήσεις της ως άνω βεβαίωσης αναφέρεται ότι «κατατέθηκαν η υπ' αριθμ. 83/11-10-1994 Άδεια Ηλεκτροτεχνίτη Α' ειδικότητας, η υπ' αριθμ. 88/11-10-1994 Άδεια Ηλεκτροτεχνίτη Γ' ειδικότητας, η υπ' αριθμ. 55/11-10-1994 Άδεια Ηλεκτροτεχνίτη Δ' Ειδικότητας, η υπ' αριθμ. 91/11-10-1994 Άδεια Ηλεκτροτεχνίτη ΣΤ' ειδικότητας (Εναερίων Δικτύων), η υπ' αριθμ. 86/11-10-1994 Άδεια Ηλεκτροτεχνίτη ΣΤ' ειδικότητας (Υπογείων Δικτύων και η υπ' αριθμ. 91/11-10-1994 Άδεια Ηλεκτροτεχνίτη ΣΤ' ειδικότητας (Σταθμών-Υποσταθμών), οι οποίες έχουν εκδοθεί σε εκτέλεση του Ν. 6422/34 και με την έκδοση της παρούσης παύουν να ισχύουν». Περαιτέρω, σύμφωνα με την 1483/17.1.2017 βεβαίωση της Διευθύντριας Τεχνικών Υπηρεσιών ο εν λόγω υπάλληλος «υπηρετεί στο συνεργείο ηλεκτροφωτισμού του Δήμου, κατέχει άδεια ΣΤ' ειδικότητας εναερίων δικτύων και απασχολείται στη συντήρηση του εναερίου δικτύου δημοτικού φωτισμού (...)», ενώ, σύμφωνα με την 8654/30.4.2017 βεβαίωση της αρμόδιας Προϊσταμένης της Διεύθυνσης Τεχνικών Υπηρεσιών «απασχολήθηκε για το μήνα Απρίλιο του έτους 2017 με πλήρη και αποκλειστική απασχόληση ως εναερίτης ηλεκτρολόγος». Για την καταβολή δε του επιδόματος επικίνδυνης και ανθυγιεινής εργασίας εναερίτη ηλεκτρολόγου στον εν λόγω υπάλληλο για το μήνα Απρίλιο 2017 έχει εκδοθεί το ελεγχόμενο ένταλμα πληρωμής, τη θεώρηση του οποίου αρνήθηκε η αρμόδια Επίτροπος.

IV. Με δεδομένα τα ανωτέρω και σε συνδυασμό με όσα έγιναν δεκτά στη νομική σκέψη της παρούσας κρίνεται, καταρχάς, ότι εσφαλμένα υπολαμβάνει η διαφωνούσα Επίτροπος ότι η προϋπόθεση της «πλήρους και αποκλειστικής απασχόλησης» αίρεται εν προκειμένω εκ μόνου του λόγου ότι ο εν λόγω υπάλληλος έχει δικαίωμα άσκησης, πλην της δραστηριότητας του Ηλεκτροτεχνίτη Στ' ειδικότητας, των δραστηριοτήτων του «Τεχνίτη Ηλεκτρολόγου Α' ειδικότητας» και του «Τεχνίτη Ηλεκτρολόγου Δ' ειδικότητας». Επιπροσθέτως, το γεγονός ότι ο φερόμενος ως δικαιούχος του εντάλματος δεν έχει προσληφθεί με την ιδιότητα του εναερίτη ηλεκτρολόγου για την εκτέλεση αποκλειστικά τέτοιων εργασιών δεν συνιστά εν προκειμένω διακωλυτικό λόγο για την καταβολή του επίμαχου επιδόματος για τον συγκεκριμένο μήνα, αφού στον οικείο Ο.Ε.Υ. δεν προβλέπεται, ειδικώς, οργανική θέση εναερίτη, αλλά οργανικές θέσεις του γενικότερου κλάδου ΔΕ 24 Ηλεκτρολόγων [πρβλ. άρθρο 98 ν. 4483/2017, καθώς και εγκύκλιο οικ. 39456/2017 (ΑΔΑ: 72ΒΣ465ΧΘ7-ΔΨΠ)]. Συνεκτιμώντας δε ότι με το 8654/30.4.2017 έγγραφο της αρμόδιας Προϊσταμένης της οικείας Διεύθυνσης Τεχνικών Υπηρεσιών βεβαιώνεται ότι ο εν λόγω υπάλληλος «απασχολήθηκε για το μήνα Απρίλιο του έτους 2017 με πλήρη και αποκλειστική απασχόληση ως εναερίτης ηλεκτρολόγος», ήτοι σε υπηρεσία και σε ειδικότητα που δικαιολογεί την καταβολή του επιδόματος, ο λόγος διαφωνίας, όπως

προβάλλεται, είναι απορριπτέος. Κατά συνέπεια, η εντελλόμενη δαπάνη, που αφορά στην καταβολή επιδόματος επικίνδυνης και ανθυγιεινής εργασίας στον εν λόγω υπάλληλο για το προαναφερόμενο χρονικό διάστημα, παρίσταται νόμιμη, και, για το λόγο αυτό, το ελεγχόμενο χρηματικό ένταλμα θα μπορούσε να θεωρηθεί εάν δεν είχε λήξει το οικονομικό έτος, τις πιστώσεις του οποίου βαρύνει.

Για τους λόγους αυτούς

Αποφαίνεται ότι το Α324, οικονομικού έτους 2018, χρηματικό ένταλμα πληρωμής του Δήμου ΧΧΧ, ποσού 167,08 ευρώ, δεν πρέπει να θεωρηθεί λόγω λήξης του οικονομικού έτους, σύμφωνα με το σκεπτικό.